

Hembygdsbladet

Årgång 15, nummer 6
December 2013

Enhörna Hembygdsförenings
informationskrift

God Jul och Gott Nytt År

Vintern 1929. Västerudd på Slandön. Fanjunkare Bengt Mellin byggde Västerudd 1925. Stället kallades "Fanjunkarns udde" av Enhörnaborna. Fanjunkaren med äldste sonen Bengt.

JULGLIMMER - Enhörnas traditionella eldfest

Juldagen mellan 16.00 och 21.00

Årets glimmer, som är det elfte i ordningen, sker enligt traditionen i Körsbärslunden vid Gillberga kulle nära Ytterenhörna kyrka. Gör en utflykt under juldagskvällen och upplev den trolska stämningen i Körsbärslunden, om bara vädergudarna så tillåter. Klockan 16.00 tänds cirka 500 marschaller och en rejäl brasa att värma sig vid. Parkera vid kyrkan och gå sedan den upplysta gamla landsvägen till lunden.

Ett stort tack till Trädvårdsföreningen som anordnar detta helt unika skådespel.

Julen 2012

Välkommen till Luciafirandet i Överenhörna kyrka lördagen den 14 december kl 15

Enhörna julen 2013

Årsskiftet närmar sig och vi kan blicka tillbaka på ett intensivt och händelserikt 2013.

Att visa upp *Kvinnomiljöer i det gamla Enhörna* har varit det genomgående temat under årets säsong. Vid sidan av detta har vi också invigt utställningen *Enhörna IF en hembygdsförening som bedriver elitidrott*.

Lite av vad som hänt under året följer nedan.

Våra **samtalscirklar** har lockat många deltagare och under våren behandlade man Sandviken, Åleby och Ekeby gård. Intresset har varit mycket stort och under nästa år kommer fler cirklar att genomföras. Ett av resultaten från Sandvikensamtalen är en skrift om Sandviken som håller på att färdigställas.

Årsmötet den 28 april besöktes av drygt 60 medlemmar. Lena Björk valdes in i styrelsen. Mötet avslutades med en mannekänguppvisning med kläder från tidigt 1900-tal. Konferencier var Kicki Lindqvist som beskrev de olika kreationerna.

Kyrkvandringen 5 maj hade c:a 50 deltagare. Med utgångspunkt från Y-E kyrka gick man en slinga på gamla enhörnavägar. Maria Jacobs, Ann-Charlotte Sevén och Olle Karlsson hade arrangerat vandringen.

Nationaldagen lockade c:a 200 besökande som fick njuta av sång och musik från enhörnakören. Kvinnotemat märktes i talet som handlade om de tre betydelsefulla enhörnakvinnorna Mia Isaksson, Gunhild Hedengren och Hilma Karlsson.

Museet-Storskolan har fått ett lantkök med vävstuga och syateljé som visar olika kvinnomiljöer. Där finns också en ny utställning om Enhörna IF.

Fotoutställningen i småskolan utökas kontinuerligt och innehåller idag närmare 1200 foton.

Kvinnoporträtt. Som en del i vårt kvinnotema kommer vi i hembygdsbladet att presentera olika kvinnoöden. Birgitta Allmo ansvarar för serien och den första artikeln handlade om Christina Sandberg.

Höstmarknaden slog alla rekord såväl i antal besökande som ekonomiskt. Det är inspirerande att se alla dessa "hemvändande" enhörnabor som varje år återkommer för att umgås och prata minnen.

Facklan, en 8 meter hög skulptur har rests i Lillahlkskorset. Konstverket är gjort av Åke Falk.

Hembygdsbladet har kommit ut med 6 nummer och har mottagits mycket väl.

Avslutningsvis vill jag passa på att tacka våra medlemmar, museibesökande och alla som hjälpt oss under året. Jag önskar er en skön julhelg och en trevlig lässtund med Hembygdsbladet.

Leif Tellestedt, ordförande

God Jul och ett Gott Nytt År

Medlemsavgiften för år 2014 - snälla betala in snarast!

Bifogat finns en PG-blankett som kan användas till medlemsavgiften. Vi är tacksamma om du betalar så snart som möjligt. Årsavgiften är 100:-/150:- (enskild/familj).

Tack och God Jul önskar kassören

I DESSA VÅRA VÄNTANS TIDER....

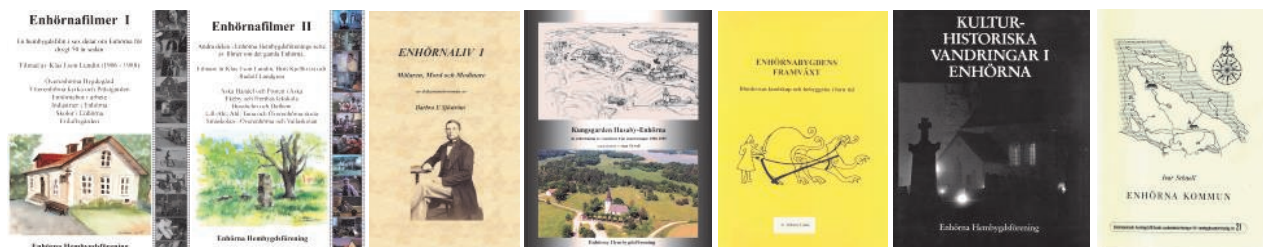
Kanske kan det vara på sin plats att ägna själva födelsens process lite uppmärksamhet? Blir nyfiken på allt från Jordemor till Doula. I sökandet efter minnesvärda Enhörnakvinnor att presentera, har barnmorskan Adina i Knösen, född 8/6 1888, död 4/8 1964, ofta nämnts med stor värme och beundran. Några har egna minnen av henne, andra har hört talas om hennes stora engagemang, empati och skicklighet. Stort tack till alla som bidragit. En utförlig presentation av Adina Jansson i Knösen är tänkt att komma i nästa nummer av Hembygdsbladet. Därför ber jag er alla som kan mer om vår legendariska kända/okända distriktsbarnmorska att ta kontakt och önskar med detta en riktigt God Jul

Birgitta Allmo (08-55042107)

Julklappstips!

Stöd föreningen genom att köpa dina julklappar från oss. Vi har ett antal både spännande och intressanta böcker samt DVD'er som borde intressera alla som är intresserade av Enhörna. Har du utflyttade barn/föräldrar? Ge ett medlemskap i föreningen så får de vårt Hembygdsblad i brevlådan och därmed information om vad som händer i hembygden. Du kan även köpa böckerna, DVD'erna och lösa medlemskap på julmarknaden i Årby loge (se sidan 4), eller beställa via vår hemsida (hembygd.se/enhorna-hembygdsforening/) där du också finner mer information om våra böcker.

JULBESTYR OCH GÅRDSTOMTEN I VARNEBY

Tvätten var det första av allt julstöket. Tvätterskorna hade långa kjolar och långt midjeförkläde som drogs till om kroppen så inte kjolorna skulle bli så våta. Edvard Andersson i Varneby brukade gå ut i tvättstugan med en kaffekorg. Den kunde innehålla bröd, falukorv och kaffe så tvätterskorna också fick lite varmt i sig.

Till jularna gjordes det så fint på torget i Södertälje. På en torgsida huserade i första hand yrkesträdgårdsmästare och slaktare. På andra sidan fanns "Bonntorget". Där salufördes vad årstiden kunde bjuda som gullvivor, liljekonvaljer, grönsaker, bär, frukt, snoppade torkade nypon, svamp, ägg, smör, hemlagad ost och mesost. Utom tall- och björkris bands det ganska stora lingonrisbuketter med kräppappersblommor i rött eller gult. Pappret töjdes ut så där blev små rosor. Buketterna kostade 50 öre.

"Bonntorget" sålde även julgranar – som kunderna försökte pruta på. En Enhörnabonde hade granar som var så fina – utom på en sida.

De här granarna kallas hörngranar och jag har haft ett väldigt jobb att leta upp dem sa gubben. Det sas att granarna såldes i en fart.

En gårdstomte finns alltid där han blir omhuldad. Han var grå, hade grå luva. Han var väldigt lugn och harmonisk. Far såg. Men se här har ju tomten varit sa han.

Barbro E Sjöström

*Allt berättat av Ulla Falk, Falkgården, född i Varneby 1925
Föräldrar Edvard o Hilda Andersson
Farföräldrar Anders o Anna Kristina Andersson
som köpte Varneby 1887.*

Edward, Ulla, Britta och Hilda Andersson

Varneby gård före ombyggnaden på 1940-talet. Fr. v. sittande Edward Andersson, hans föräldrar Anders och Anna Kristina Andersson och Edwards storebror.

Gammeldags Julmarknad

Teaterföreningens traditionella julmarknad vid Årby loge
Söndagen den 15 december, mellan klockan 12.00 och 14.30.

PROGRAM

Utställning och försäljning av "Enhörnaprodukter"

(slöjd, smycken, konst, julpynt,
bröd, julgodis, mm.)

Gammeldags Torghandel

Nyhuggna Julgranar

Glögg-panna - Grill-tunna

"Musik & Sång i Juletid" med Enhörnakören

Servering

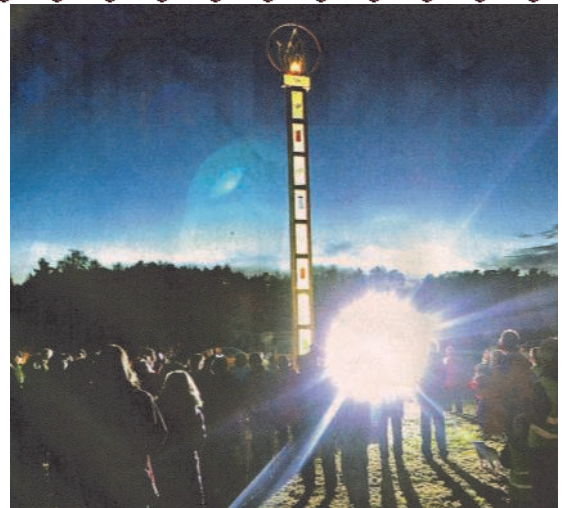
VÄLKOMMEN

En magisk kväll

Kväll, ganska kyligt, mörkt, mysig stämning bland de cirka 120 personer som besökte Lill-Ahlskorset den 16 okt. för att delta i invigningen av Åke Falks konstverk Facklan. Mitt i trekanten där fyra vägar möts står nu detta 8 meter höga konstverk skapat av enhörnakonstnären Åke Falk. Sonen Christer höll invigningstalet där han betonade betydelsen av platsen. Under sina barn-och ungdomsår möttes man här för vidare färd antingen mot Sundsvik, Lövsta, Överenhörna eller Ytterenhörna. Enhörnakören sjöng, konstverket tändes upp och samtidigt skingrades molnen och även månen gav ljus åt platsen.

/Anne-Marie

Foto Måsen

Enhörna Hembygdsförenings styrelse:

Leif Tellestedt, ordförande	tel: 550 447 05	(leif.tellestedt@telia.com)
Olle Karlsson, vice ordf	tel: 550 440 37	(olov.karlsson@live.se)
Britt-Mari Gylefors, sekr	tel: 550 421 30	(b.gylefors@telia.com)
Birgitta Wulkan, kassör	tel: 550 491 28	(birgittawahlstedtwulkan@hotmail.com)
Anne-Marie Andersson	tel: 550 420 16	(anne-marie.majhem@telia.com)
Mona Elveskog	tel: 550 420 28	(elveskog@telia.com)
Lena Björk	tel: 550 490 63	(lena.x.bjork@telia.com)
Gertrud Nilsson	tel: 550 421 25	(gertrud@skogshyddan.eu)
Anders Östenson	tel: 070 6871581	(andersostenson@hotmail.com)
Bo Staflund	tel: 552 461 35	

Box 39, 151 96 Enhörna, Medlemsavgiften är 100/150:-/år (enskild/familj), Plusgiro 23 89 45-0

Hembygdsmuseet hålls öppet söndagar juni-sep, 13.00 - 16.00. Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt. Besök föreningens hemsida: www.hembygd.se/enhorna-hembygdsforening

